

Srbija će 2016. dobiti zeleni fond za finansiranje prioriternih projekata u oblasti zaštite životne sredine, najavila je 2. decembra državna sekretarka u Ministarstvu poljoprivrede i zaštite životne sredine Stana Božović. Ona je na predstavljanju Pregleda stanja životne sredine u Srbiji rekla da se za dostizanje ciljeva u domenu zaštite sredine mora imati održiv sistem finansiranja i da je to zeleni budžetski fond. Pregled stanja životne sredine Ekonomske komisije UN za Evropu pokazuje šta je Srbija uradila na zaštiti sredine, kao i na ono što tek treba da uradi u domenu regulative, kapaciteta, kontrole.

Govoreći na predstavljanju Trećeg pregleda stanja životne sredine u Srbiji (EPR), Božović je rekla da očekuje da zeleni fond zaživi 2016. jer su u proceduri zakoni koji se tiču institucionalnog uobličavanja tog budžetskog fonda u Ministarstvu poljoprivrede i zaštite životne sredine.

“Naši zakoni trenutno su u Briselu i čekamo od njih odobrenje odnosno ocenu i kasnije oni idu prema Skupštini i očekujemo da će do kraja godine biti usvojeni u Skupštini”, kazala je Božović za agenciju Beta dodajući da to znači pravni osnov za uspostavljanje fonda.

Ona je napomenula da se u sistemu zaštite životne sredine i dostizanja ciljeva na terenu mora imati održiv sistem finansiranja i da je to zeleni fond.

Kada je reč o finansiranju fonda, Božović je ukazala na mogućnosti od taksi i nakanada “zagađivač plaća”, kao i na međunarodne donacije, zatim kredite i druge mogućnosti.

Kako je dodala, “oblast je ogromna, zahteva ogromna sredstva u odnosu na status i planove u svih deset oblasti, kako je podeljena oblast životne sredine”.

Državna sekretarka je istakla da prednjači direktiva koja se tiče voda i direktiva upravljanja otpadom a odmah iza je direktiva o industrijskom zagađenju.

Kao važnu oblast u kojoj će se “još više razvijati i osnaživati” Božović je navela klimatske promene, posebno s obzirom na prošlogodišnje poplave.

Zaštita sredine za održivi rast

Uspostavljanje zelenog fonda treba da doprinese unapređenju zaštite životne sredine čije stanje u prethodnim godinama pokazuje Pregled stanja životne sredine u Srbiji koji je pripremila je Ekonomska komisija UN za Evropu (UNECE) u saradnji sa predstavnicima nacionalnih institucija.

Prvi pregled stanja objavljen je 2002. a drugi 2007. i od tada do trećeg pregleda, kako je ocenjeno, učinjeno je dosta na uspostavljanju političkog i zakonodavnog okvira za zaštitu životne sredine i kod donošenja “zelenih” zakona.

Ipak, kako je rečeno na predstavljanju Pregleda, još mnogo treba da se uradi a “slabe tačke” na koje je ukazano u izveštaju su institucionalni kapaciteti, finansijski instrumenti i administrativni kapaciteti.

Kao pozitivno je ocenjeno usvajanje postskringing dokumenta u pregovorima sa EU koji pokazuje status i planove u oblasti zaštite životne sredine u Srbiji.

Postskringing dokument je usvojen kako bi se Srbiji omogućilo da otvori poglavlje 27 bez uslova odnosno merila za otvaranje poglavlja.

Na skupu je rečeno da se u 2016-17. očekuje donošenje planskih dokumenata u svakom sektoru, pošto se pitanje zaštite životne sredine proteže na brojne oblasti, a sa ciljem efikasnije zaštite životne sredine, jačanja kapaciteta i unapređenja monitoringa.

Rukovodilac programa u odeljenju za životnu sredinu (UNECE) Antoan Nunes rekao je da je cilj Pregleda da se zemlji pomogne, da se unapredi razmena informacija, ojača saradnja i unapredi zaštita životne sredine.

Pregled stanja sadrži ocene stanja u osam poglavlja i preporuke za Srbiju među kojima su sprovođenje regulative za zaštitu sredine, integrisanje "zelenih" ekonomije u strateške dokumente, uspostavljanje nacionalnog saveta za vodu, usvajanje i obezbeđenje finansiranja i sprovođenja strategije za upravljanje vodama do 2030.

Božović je rekla i da je prioritet Srbije upravljanje vodama, s obzirom da samo šest postrojenja u zemlji radi po standardima Evropske unije, kao i na činjenicu da se na svaki litar potrošene vode jedan litar baci. Sledeće na listi prioriteta u zaštiti životne sredine je upravljanje otpadom a zatim idu klimatske promene.

Kako je za Betu rekla načelnica odeljenja za EU integracije i međunarodnu saradnju u oblasti zaštite životne sredine u Ministarstvu Gordana Petković, na preporukama iz Trećeg pregleda stanja životne sredine u Srbiji već se radi.

Tako su u 2015. urađeni nacrti strategije upravljanja vodama do 2030. i izmena zakona o vodama, kao i podzakonski akti. Usvojene su i izmene propisa o izveštavanju o upravljanju otpadom.

Predstavnica UNECE Ivon Higerro istakla je na predstavljanju Pregleda da je zaštita prirodne sredine neophodna za zdravu ekonomiju i nova radna mesta da su troškovi za ekonomiju i finansije neke zemlje mnogo veći ako se ne vodi računa o zaštiti prirode, vode, tla, vazduha. "Napredak u ispunjavanju preporuka UNECE znači i napredak ka održivom razvoju", zaključila je Higerro a Božović je dodala da održivi razvoj podrazumeva balans između ekonomije i zaštite životne sredine.

izvor: euractiv.rs